

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. 't Portiertje van Roeselare. — 301. De Kleine Tooneelspeelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het Wilde Land. — 306. De Wonderbare Redding. — 307. Fiere Margriet van Leuven. — 310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. — 312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Teekens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan. — 316. De Heks van de Moeren. — 17. De Boschwachter van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het Gezin van den Visscher. — 322. De Wilde Cow-Boy. — 323. Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen. — 325. Kerstmis in de Sneeuw. — 326. Een Angstig Avontuur. — 327. De Reis in den Nacht. — 328. De Zwarte Bende. — 329. Het licht in de Wildernis. — 330. De dankbare Soldaat. — 331. Een keer Wildstrooper. — 332. Het Wonderland. — 333. Het verloren Testament. — 334. In veilige Haven. — 335. De wonderbare reis van schipper Bontekoe. — 336. Een brutale Feeks. — 337. Vaders vertrouwen. — 338. De vlucht over de Schelde. — 339. Neel's Avontuur. — 340. De Zwarte Ruiters. — 341. De Held van Afrika. — 342. De Pleegzoon van den Bedelaar. — 343. Het Beleg van den Ravenburg. — 344. Een Avontuurlijke Vacantie. — 345. De Vriend van den Indiaan. — 346. De Pelgrims en de Roofridder. — 347. De twee Gemzenjagers. — 348. Het verloren Koffertje. — 349. De Held van Maldegheem. — 350. Het verlaten Huis. — 351. De schat in den Kelder. — 352. Het huis in de Dennen. — 353. De vriend van den Zeekapitein. — 354. De gestrafte Hoogmoed. — 355. Grootmoeders Helpers. — 356. Een Vlaamsche jongen in Amerika. — 357. De Jonge Kolonist. — 358. De Herder van de Hooglanden. — 359. Na lijden komt verblijden. — 360. De twee Robinson Crusoe's. — 361. Edelmoedigheid beloond. — 362. De Durver. — 363. De Durver in de kralie. — 364. De jonge Hovenier. — 365. De sluwe Goochelaar. — 366. De witsche Boudewijn. — 367. De zonderlinge Bezoeker. — 368. De schrik van het dorp. — 369. De Plaaggeest. — 370. Bij de Eskimo's. — 371. Ewyn, de lijfelgene. — 372. De eenzame Hoeve. — 373. Het schot in den Avond. — 374. De Stiefmoeder. — 375. Gescheiden Vrienden. — 376. Het Avontuur der Kerstzangers. — 377. Hoogmoed gebroken. — 378. De Cirkusjongen. — 379. Uit het Cirkus. — 380. Het Spookschip.

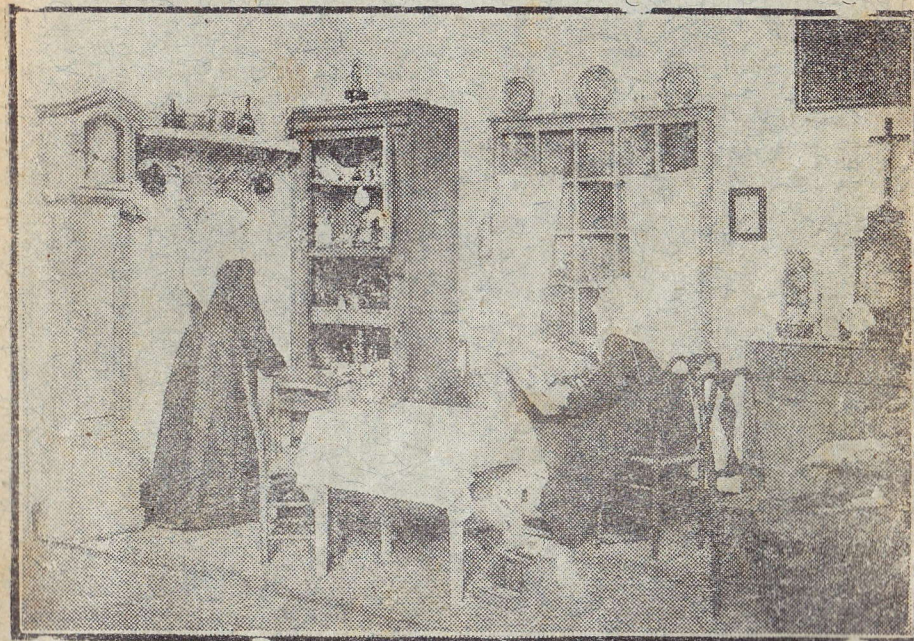
Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag ze in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Drukkerij R. Bracke-Van Geert, Wetteren.

Een Drama aan de Grens

Prijs 60 centiem.

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

EEN DRAMA AAN DE GRENS

I.

Miel Karen, een jonkman van even over de twintig, stond in een herberg niet ver van Stekene, in Waasland. Hij had er blijkbaar een lang gesprek gevoerd met de waardin. Hij keek norsch.

— Waarlijk, Miel, ge moogt het niet kwalijk nemen, maar ik blijf bij mijn besluit, zei de vrouw. Mijn jongen mag u niet meer helpen. Dat smokkelen is veel te gevaarlijk. Ge hebt gelijk, het brengt wel veel geld op, maar als Toon in de gevangenis moet, sterf ik van verdriet. Ik slaap nooit gerust meer.

Miel Karen haalde de schouders op.

— Mijn man is dood en ik heb niemand anders meer dan mijn zoon, vervolgde de waardin. Nu er zoo veel gesmokkeld wordt, zijn de kommiezen erg streng. Peinst eens, dat mijn Toon doodgeschoten zou worden.

— Wel, Mie, dat hebt ge nu al wel zes keer gezegd, wedervoer Miel Karen. Wie niets durft,

verdient ook niets. Zie naar mij... vroeger liep ik in sluns en krawierde ik op het land. Nu ben ik een mijnheer. Geld genoeg te verdienen, maar niet door lui in bed te liggen. Och, al ons gebabbel helpt niet meer. Ik weet het nu, uw jongen mag niet meer met mij mee. Ik moet dus een ander zoeken. Er zijn liefhebbers genoeg, want men weet, dat ik goede zaken doe. Goeden dag.

Miel Karen verliet de herberg. Hij was een geduchte smokkelaar, die allerlei waren — en nu vooral vee — in het geheim uit Nederland naar België bracht, zonder de invoerrechten te willen betalen.

— Toon kende het vak, en het is vervelend, dat ik hem kwijt ben, bromde hij. Maar ik heb al een anderen jongen op het oog. Ik zal trachten dien te krijgen.

De liefhebbers liepen niet zoo dik, als Miel beweerd had.

De smokkelaar vertrok nu langs het vaartje. Hij wilde een knaap verlokken hem bij zijn verboden bedrijf te helpen.

— — — — —
Fred Pelt, een jongen van zestien jaar, kwam met boodschappen van het dorp. Hij woonde in het Noorden van Waasland, dicht bij de Nederlandsche grens. Bij zijn ouderlijk huis was wat land, dat door Freds moeder en zijn zuster Liza

bewerkt werd. Twee andere zusters dienden te Gent. Liza stond op den uitkijk.

— Wat zijt ge toch lang weggebleven! zei ze wat verwijtend tot haar broer.

— Ik had nog wat meer te doen dan naar den winkel te gaan. Ik zal het u vertellen, maar het blijft tusschen ons. Ik ben al een half jaar werkloos. Vader werd verleden week op de fabriek te Sint-Niklaas afgedankt. Hij is nu naar Lokeren om werk te zoeken, maar hij zal er geen vinden. En ik zie kans om veel geld te verdienen. Ik ga in dienst van Miel Karen.

— Ge wilt smokkelen, Fred!

— Ja... Maar houd het stil voor vader en moeder... Als de eerste reis goed afgeloopen is, en ik breng een flink sommetje thuis, zullen ze tevreden zijn. Nu zouden ze het mij kunnen verbieden.

— Maar Fred, het is een gevaarlijke stiel...

— Miel Karen is slim. Die laat zich niet pakken. Toon Leure doet niet meer met hem mee. Miel heeft mij gevraagd.

— En wat zult ge smokkelen?

— Om te beginnen varkens uit Holland; die zijn daar veel goedkooper dan hier. We kunnen toch geen gebrek lijden...

— We zouden wat geld goed kunnen gebruiken, hernam Liza.

Veel grensbewoners zien in het smokkelen

geen kwaad, al moet ieder de wetten van het land gehoorzamen.

— Morgenavond beginnen we, hernam Fred.

— Hoe zult ge weg geraken, zonder dat vader en moeder het merken?

— Ik doe of ik vroeg ga slapen en kruip door het venster van mijn kamertje. Dan ga ik naar Hulst. Daar zal Miel Karen zijn met een vrachtauto. Hij kent er een koopman, die de varkens levert en voor wien hij ze naar Gent brengt. Ik rijd dan mee tot dicht bij de grens. Daar stap ik af en ga kijken of er kommiezen zijn. Zoo kan ik Miel inlichten. Is alles veilig, wel we rijden voort en twee uur later zijn de varkens te Gent geleverd. Vóór het licht is, zijn we hier terug. En dan heb ik honderd frank verdiend.

— Het is veel geld, maar ik vind het een gevaarlijk werk, sprak Liza.

— Wel neen... We volgen niet de groote baan van Sint Niklaas, maar nemen een kleineren weg.

— De kommiezen rijden rond.

— Het zou moeten lukken, dat wij ze tegen komen. En ik ga immers eerst als verkennen.

Liza had nog wel bedenkingen. Het hinderde haar, dat alles moest afgehandeld worden buiten weet der ouders. En ze voelde wel, dat smokkelen ongeoorloofd is. Vader had het nooit willen doen. Echter... honderd frank verdienen! Moeder had vanmorgen nog zitten weenen, omdat er

gebrek dreigde. En na eenig aarzelen, zei het meisje:

— Wel, Fred, 't is goed. Ik zal zwijgen.

Beiden gingen in huis.

Het was zeer verkeerd van Liza en Fred geheimen te hebben voor hun ouders. Ze leerden het toch al vroeg: « Eer uw vader en uw moeder ». Dat hadden ze ook altijd gedaan, maar nu weken ze van dit heilig gebod af. Fred werd wel gedreven door een edelmoedig gevoel. Hij had medelijden met zijn ouders, omdat er gebrek dreigde. Doch dat gevoel mocht hem niet tot ongehoorzaamheid brengen. Doen, of hij zich vroeg ter ruste legde en dan stil weg sluipen, het was bedrog jegens zijn ouders. En met het smokkelen bedreef hij nog meer kwaad.

Te vier uur zaten moeder, Liza en Fred aan tafel, om te eten. De boterhammen waren met smout besmeerd.

— We mogen nu onzen botertand uittrekken, sprak moeder. We moeten zeer zuinig zijn. Ik denk er sterk over ons varken te verkoopen, in plaats van het te slachten voor eigen verbruik. Wat zal het dezen Winter zijn!

— Geen gebrek, zei Fred bij zich zelf. Daar zal ik voor zorgen.

— O kon uw vader toch werk vinden! wenschte moeder. Maar het zal te Lokeren al even slecht zijn als te Sint-Niklaas. Ik heb mede-

lijden met uw vader. Meer dan een week zoekt hij naar bezigheid. Hij is tot op de hofsteden in Holland geweest, en overal moet hij hetzelfde hooren: « We hebben niemand noodig! »

— Misschien zal vader ook smokkelen, als hij ziet, dat het goed gaat, dacht Fred.

Tegen vijf uur kwam Pelt thuis. Hij was een stoere man.

— Niets! zei hij, en moedeloos zonk hij op een stoel neer.

Hij kreeg de tranen in de oogen. Fred zag het. Zijn hart kromp ineen van deernis.

— Ik zal geld binnen brengen, zei hij bij zich zelf.

— Wat een beroerde tijd, hernam Pelt. Wil- len werken en niet kunnen.

— Och, het zal eens beteren, sprak zijn vrouw, die nu niet moedeloos wilde zijn.

— Het is te hopen, maar het wordt nog altijd slechter, hernam vader. Ik zal heel den Winter met mijn handen over elkaar moeten zitten. En we hebben verleden jaar al zoo veel tegenslag gehad.

Toen had Waasland veel geleden door over- stroomingen bij Daknam, Sinaai, Mendonk, Saf- felare en elders. Pelt zag zijn aardappels misluk- ken en nog andere vruchten.

— Och, het kan juist een heel goede Winter voor ons worden. Daar zorg ik voor, dacht Fred.

Het was inderdaad een slechte tijd. De men- schen spraken over de « krisis ». Handel, nijver- heid en landbouw kwijnden en niet alleen in ons land, maar over de heele wereld.

II.

Fred had zijn eerste smokkelreis volbracht en het was alles goed gegaan. Vóór het licht werd, lag hij terug in bed. Het leek hem zoo wonder- lijk toe, dat hij sedert gisteravond reeds naar Gent was geweest, en honderd frank had ver- diend. Hij dacht er echter niet over na, want hij viel in een diepen slaap. Vrouw Pelt, die natuur- lijk niet vermoedde, wat er gebeurd was, had de grootste moeite om hem wakker te krijgen.

Versuft stond Fred op. O, gaarne ware hij nog wat blijven liggen, maar hij kon aan moe- der niet zeggen, dat hij in den nacht zulk een tocht had gemaakt in plaats van te slapen. Hij zou nu het geld nog niet afgeven, maar wachten tot hij wat meer bezat. Dan werd de verrassing nog grooter en zou vader zich voorzeker ook aan het smokkelen begeben.

— Dan kunnen we veel meer verdienen, dacht Fred.

Hij begreep wel, dat Miel Karen groote win- sten opstreek.

Toen Fred beneden kwam, gaf hij Liza een

wenk hem in den hof te volgen. Het meisje deed dit dadelijk.

— Hoe is het gegaan? vroeg ze.

— O, het beteekent niets. Ik heb mijn honderd frank, zei Fred opgewonden. Te vier uur lag ik weer in mijn bed.

— Ja, ik hoorde u, want ik heb onrustig geslapen van angst.

— Tut, tut, ge moet u niet benauwd maken. Ik kroop gisteravond dus uit het gevelvenstertje. Ik had van te voren de ladder gereed gezet. Vader en moeder hebben daar geen erg in. Op anderhalf uur was ik te Hulst. Ik vond Miel, waar hij het gezegd had, aan een herberg buiten de poort. We hadden nog wat tijd en ik kreeg van den koopman boterhammen met hesp, een pint bier en een heel pakje sigaretten. We vertrokken om half elf. Ik weet niet juist welke wegen Miel volgde, maar al gauw zei hij: « Nu moet ge te voet gaan tot aan het eerste huis, daar kloppen en vragen of alles veilig is ».

— Dus die menschen waren ook in het komplot?

— Ja, want toen ik op de deur klopte, moest ik niet lang wachten. Seffens deed een man open en hij zei, dat we gerust konden doorrijden, want hij wist, dat de kommiezen een anderen kant uit waren. O, die spionnen zijn slim. Ze hebben mannen, die nagaan langs waar de kom-

miezen rijden. Ik keerde dus naar Miel terug en toen stoven we voort. Miel kent daar overal den weg en het duurde niet lang of we kwamen op de groote baan van Antwerpen naar Gent. Nu konden we nog rapper rijden.

— Door Lokeren zeker?

— Neen, neen, niet door de stad. We sloegen af aan de Rooze, zoo noemde Miel dat. En we keerden voorbij Lokeren op de groote baan terug. Om half een waren we te Gent. En we losten op den koer van een afspanning twintig varkens. We keerden na een half uur terug. Miel bleef bij familie, een kwartier van hier en ik liep naar huis. En al gauw lag ik in bed. Maar Liza, ik zal het geld nog niet aan moeder geven. Ik wil meer hebben dan honderd frank. Dan zullen vader en moeder heel blij zijn... en ik wed, dat vader mee smokkelt, als hij ziet, hoe veel er mee te verdienen is. Steek gij het geld weg. Ik heb te Hulst nog vijf frank gekregen van den koopman. Die houd ik zelf.

— Honderd frank, het is schoon geld, zei Liza. Maar wat zou Miel doen, als er kommiezen kwamen?

— Doorrijden, percies of hij hun geroep niet hoort. Ze kunnen toch geen auto-kamion tegen houden of ze volgen op hun fiets.

— Maar ik heb hooren zeggen, dat ze er op schieten!

— Het zou moeten lukken, dat ze juist de banden treffen. Maak u niet benauwd. Overmorgen doen we weer een reis.

Liza en Fred gingen in huis. De jongen zette zich aan tafel.

— Al zijt ge werkloos, ge moet er daarom geen mode van maken, lang in bed te blijven, vermaande moeder. Uw vader is al op weg naar Zelzate, om daar werk te zoeken.

— Wacht maar, moederke, dacht Fred. Ge zult binnenkort wel merken, dat ik geen slaapmuts ben.

Fred hielp wat in het huishouden, doch vocht tegen den vaak. Na den middag kroop hij in het schuurtje en sliep weldra in. Het was wel drie uur, toen hij wakker werd. Hij ruimde het schuurtje wat op, om den schijn aan te nemen, alsof hij daar hard had gewerkt. En dat zei hij ook tot zijn moeder, toen deze hem vroeg, waar hij zoo lang gezeten had. Het eene bedrog brengt het andere mee.

Vader kwam 's avonds weer moedeloos thuis. Er was geen werk te vinden. Fred voelde lust, om hem nu de honderd frank te geven, maar besloot dan toch om nog te wachten tot de som grooter zou zijn.

III.

Weer vertrokken Miel Karen en Fred Pelt uit Hulst met een lading varkens. Ze volgden denzelfden weg als op de vorige reis. En opnieuw moest Fred op verkenning gaan. Hij stapte over de eenzame baan. In werkelijkheid was hij niet zoo moedig als hij zijn zuster wilde wijs maken. Hij vond het een akelige wandeling in 't duister. Aan het huis van den medewerker vernam hij, dat alles veilig was. Hij spoedde zich terug. Het was toch veiliger, om naast Miel te zitten, dien hij als een held beschouwde.

— We kunnen door, zei Fred.

— Vooruit dan! Het gaat weer goed.

De vrachtauto kreeg een snelle vaart.

— Zie eens... Ze zwaaien daar met een licht, fluisterde Fred.

— Ja, ik heb het al in de gaten. Het zijn kommiezen. Maar we rijden door!

Miel gaf nog meer gas. De wagen bonkte en slingerde over de oneffen steenen. In het schijnsel der lantaarns zag Fred vier tolbeambten. Zijn hart bonsde geweldig. De ambtenaren riepen.

— Saluut! spotte Miel en de vrachtauto vloog voort.

— Ze schieten! riep Fred angstig uit.

Hij hoorde de knallen.

— Ze raken ons niet! juichte Miel opgewonden. We zijn er door!

Het waren voor Fred oogenblikken van vreeselijke spanning.

— Daar komen nog twee mannen, hernam hij.

— Wacht, ik zal eens doen of ik ze wil overrijden... Ge zult die kommiezen zien springen in plaats van raak te schieten.

Bij Fred stond thans het schreien nader dan het lachen. Miel gaf een ruk aan het stuur en de kamion schoot naar links uit, in de richting der twee personen. Een dezer sprong terzijde, maar de ander werd door het logge voertuig verrast, kreeg een geweldigen stoot en tuimelde aan den kant van de baan. Miel zwenkte weer naar het midden van den steenweg en stoof verder.

— O, Miel, ge hebt er een omver gereden, zei Fred, hevig verschrikt.

— Ja, de vent moest maar rapper geweest zijn lijk zijn kamaraad.

— Laat ons stoppen en hem opnemen, om naar een dokter te brengen. Het waren geen kommiezen.

— Stoppen? Zijt ge zot? Om ons seffens te laten kennen zeker. De vriend kan hem naar een dokter brengen. Zorg dat ge uw mond houdt! Niemand kan weten wie we zijn. Het achterlicht brandt niet en het is onmogelijk ons nummer te lezen. De kommiezen zullen wel naar Gent tele-

foneeren. Ze weten, dat er veel varkens heen gebracht worden. We rijden naar Dendermonde. Daar kan ik ook leveren.

Fred was diep onder den indruk van het gebeurde. Voorzeker had Miel dien man dood gereden. O, als dat uitkwam! Hij huiverde bij die gedachte. Hij kon het niet helpen, dat Miel zoo gehandeld had, maar de politie zou dan toch weten, dat hij smokkelde. Het angstzweet brak hem uit. En dan een mensch dooden!

— Het zullen twee dronken mannen geweest zijn, sprak Miel. Kommiezen weten het wel, dat de smokkelaars de auto naar hen sturen en ze zijn rap op zijde. We doen dat, omdat ze dan niet goed kunnen mikken, door die beweging. Deze twee gasten hadden er geen erg in. Het is een dom ongeluk. Moest de politie te weten komen, dat ik het gedaan heb, dan zeggen we, dat ze midden op de baan stapten en niet uit den weg gingen, toen ik trompte. Zoo moet gij ook spreken, Fred! Maar ze zullen ons niet ontdekken...

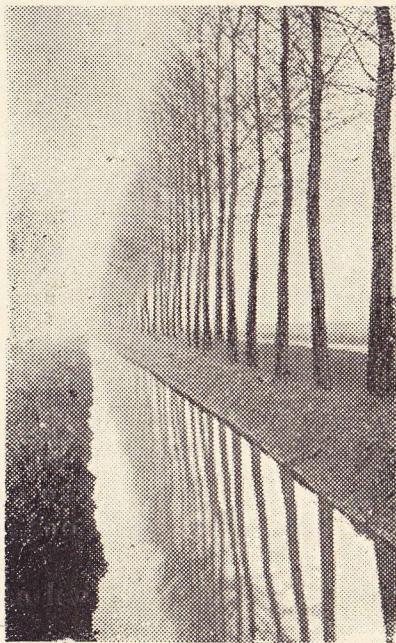
— Miel, laat me er af... ik wil naar huis, zei Fred.

— Ha, neen! Ge zoudt aan uw vader en moeder zeker alles vertellen! Ge blijft op de kamion. Zit er toch zoo niet mee in! Als ge uw mond houdt, weet niemand, dat wij hier reden.

— Och, toe, laat me er af! smeekte de knaap.

Maar Miel weigerde.

— Ge moet u nu kloek gedragen, hernam hij. Misschien vinden ze uit dat we van Hulst zijn vertrokken. Dan houden we vol, dat we de groo-

Een kanaaltje bij de grens in Waasland.

te baan hebben genomen over Kapellebrug, Kemzeke en Sint-Pauwels naar Sint-Niklaas. Ge moet kunnen liegen in ons vak.

Fred had een ellendig gevoel.

De vrachtauto kwam weer op den grooten weg, doch weldra zwenkte Miel af, om over Waasmunster, Dendermonde te bereiken. O, hoe afschuwelijk was voor Fred deze nacht!

IV.

Het slachtoffer roerde zich niet meer, toen zijn broer zich over hem boog.

— Jan, riep deze half schreiend, hoort ge me nog? Ik ben Antoon, uw broer, maar hij kreeg geen antwoord.

Alleen kon hij Jan niet vervoeren. Hij zou hulp halen op een naburige hoeve. Deze stond gelukkig niet ver weg. Toch duurde het nog wat eer hij den landbouwer alles duidelijk had gemaakt en er een kar ingespannen was, waarop eenige bossen stroo lagen. Op weg naar de plaats van het ongeluk, hoorden ze « halt » roepen, terwijl eenige gedaanten opdoken. Het waren vier tolbeambten.

— Ik ben Antoon Mielen, zei de broer van het slachtoffer.

Hij vertelde wat er gebeurd was.

— Ze hebben u beiden voor douaniers aangezien, zei een der ambtenaren. We kennen die list. Ze sturen de auto naar ons toe, om ons te dwingen weg te springen en het schieten te bemoeilijken.

De ambtenaren reden nu mee.

— Het is een echte moord, hernam Antoon Mielen. Mijn broer en ik kwamen van een familiefeestje. We waren goed nuchter en hielden den rechterkant van de baan, en nog meer, toen we een auto zagen naderen. Al met eens komt een kamion op ons toe. Ik sprong weg... voor mijn broer was het te laat... Ja, het is een echte moord. En niet weten wie de dader is!

— De kamion vloog ons voorbij, zei een der ambtenaren. Het achterlicht brandde niet. We konden dus de nummerplaat niet zien. Maar we zullen den smokkelaar wel uitvinden.

— Hier is het gebeurd, snikte Antoon, na een poosje. Mijn arme broer ligt daar tusschen de boomen.

De tolbeambten lichtten bij met hun elektrische lantaarn. Allen schrokken. Jan Mielen was vreeselijk verminkt aan het hoofd; ook zijn vest was doordrenkt van bloed.

— Hij is voorzeker op den slag dood geweest, meende een der tolbeambten. Rijd toch naar den dokter...

Men heesch het slachtoffer op een wagen en Antoon Mielen en de landbouwer begaven zich naar het dorp. De ambtenaren bekeken de baan. Ze konden duidelijk de sporen der banden zien en daaruit opmaken, hoe de auto van het midden naar links was gezwenkt en vervolgens weer

terug naar het midden der kalsijde. Ze verwittigden de rijkswacht.

De dokter stelde dadelijk den dood van Jan Mielen vast. Antoons droefheid was aangrijpend.

— Heel den namiddag en avond in de leute geweest... en nu ligt mijn broer daar, wreed vermoord... Hij zou nooit iemand kwaad gedaan hebben. En ik moet met dat schrikkelijk nieuws bij vader en moeder komen! kloeg hij.

De doode werd naar het lijkenhuisje gebracht. De gendarmen verschenen en verhoorden Antoon. Dan gingen ze naar de plaats van de misdaad, en zagen ook de sporen, terwijl Antoon Mielen uitlegde, hoe alles gebeurd was.

Eindelijk trok de diep bedroefde man alleen naar huis.

— — — — —
Intusschen hadden de smokkelaars Dendermonde bereikt. Ze reden over de Scheldebrug, dan door de slapende stad en buiten de wallen loste Miel de varkens bij een medeplichtige.

Hij vertelde dat hij niet naar Gent was gereden, omdat douaniers op de kamion schoten, doch zweeg over het schromelijk ongeluk.

Miel en Fred keerden terug. En nog wel tien maal zette Miel zijn jongen gezelschap aan, niets los te laten. Op dezelfde plaats als bij de eerste reis namen ze afscheid van elkaar, maar Fred was

nu niet blij met zijn tweede briefje van honderd frank.

Langs de ladder en door het venster kwam hij op zijn kamertje. Afgemat legde hij zich te bed, doch slapen kon hij niet. Hij moest voortdurend aan het gebeurde denken. Hij vreesde het ergste.

— Als het uitkomt, zullen de gendarmen mij ook naar de gevangenis te Dendermonde brengen, zoo vreesde hij.

Hij rilde bij dat vooruitzicht. En wat zouden vader en moeder bedroefd zijn! O, hoe berouwde het hem nu, aangespannen te hebben met Miel Karen! Maar al die bedenkingen kwamen te laat.

— O, misschien zullen de gendarmen me morgen halen, kreunde Fred.

Hij stelde zich dat voor en werd zoo angstig, dat hij besloot heen te gaan. Een tijdje weifelde hij nog. Dan kleepte hij zich en verliet door het raam het ouderlijk huis.

Schreiend stond Fred daar in den donkeren nacht. Waar moest hij nu heen? Hij had wel familie in den omtrek, maar hij begreep, dat die hem terug zou brengen bij zijn ouders.

— Naar Holland, zei hij bij zich zelf. Daar kan de Belgische politie mij niet aanhouden.

Vermoeid sleepte Fred zich voort langs den eenzamen weg. Hij trok op een stille plaats over de grens en doolde verder. Hij wist weldra niet meer waar hij was. Het bonsde in zijn hoofd.

Toch hoorde hij wat later een klok vijf uur slaan. Dat moest op den hoogen toren van Hulst zijn. Maar dit stadje schrok hem af. Hier hadden ze de varkens opgeladen. Fred kwam op een grootere baan en volgde deze. Op de hoeven kwam er beweging. De knaap stapte nog voort, hoe innig hij ook naar rust verlangde.

Zoo bereikte hij Axel. Hij was er wel eens meer geweest, maar durfde er nu niet te blijven. De politie moest hem eens vragen, wat hij er kwam doen. Het scheen hem toe, of men op zijn gezicht zou lezen, dat hij een vluchteling was. Op goed geluk sloeg hij een straat in, die buiten het stedeke leidde. Maar hij kon niet meer. Zijn knieën knikten. Hij zag een hooimijt op een hoeve, waar het nog stil was. Hij kroop er in, en weldra sliep hij.

V.

— Fred ligt niet in zijn bed, het venster van zijn kamer is open en tegen den muur staat een ladder, zei vrouw Pelt verschrikt tot haar man. Het lijkt wel of hij door het venster gekropen is.

— Maar waarom?

— Ja, waarom? Ik weet het niet.

Liza was ook in de keuken. Ze werd bleek en beefde over al haar leden.

— Ga eens in het schuurtje kijken, of uw broer daar is, gebodt moeder haar.

Liza deed het, maar ze voelde, dat ze haar ouders bedroog. Zij wist immers waar Fred heen was. Mocht ze nu zwijgen en vader en moeder in onrust laten? Zou Fred gevangen genomen zijn of dood geschoten? Ze stelde zich het ergste voor, en tranen welden op.

— Waarom weent ge nu? Is er een ongeluk gebeurd met Fred? vroeg vrouw Pelt.

— Neen, neen, maar hij is gisteravond vertrokken om te smokkelen.

— Smokkelen, zei vader ontsteld.

— Ja, met Miel Karen...

— Met dien kerel! Ha, en hij moest daarom in 't geheim het huis verlaten! Duurt dat al lang?

— Het was nu de tweede reis...

— En gij wist dat en ge zweegt!

— Ik mocht u niets zeggen van Fred. Hij wilde geld verdienen, omdat gij werkloos zijt. Hij krijgt honderd frank per nacht.

— Geld verdienen... een, twee, misschien vijf maal... Maar dan loopt het mis! Aanhouding... gevangenis... proces... Zware boete, die ik moet betalen. Onze meubels, ons varken, de konijnen en kiekens verkoopen om die boete voldoen! Dat alles komt er van. En Fred bij Miel Karen. Leeren pinten drinken, en genever, spelen om geld...

— Wanneer komt Fred terug? vroeg moeder.

— Hij had hier al moeten zijn!

— O, als hij maar niet gepakt is!

— Die deugniet! bromde vader. Liza, ge hadt ons moeten waarschuwen. Fred weet niet, wat hij aangaat! Ik heb me altijd buiten het smokkelen gehouden en dat moeten mijn kinderen ook doen.

In spanning wachtte het drietal. De voormiddag verliep, zonder dat Fred verscheen.

Na het noenmaal zei vader:

— Ik houd het niet meer uit. Ik ga eens naar het grenskantoor zien, en trachten te vernemen, of er vannacht iets gebeurd is, zonder dat ik natuurlijk over Fred zal spreken. Het is mogelijk, dat de kamion aangeslagen is, maar Fred en Miel naar Holland gevlucht zijn.

— Hebt ge het al gehoord van den moord? vroeg een kennis, die Pelt ontmoette.

— Een moord!

— Ja, ik noem het een moord. In de Moerstraat is Jan Mielen doodgereden door een smokkelkamion.

Pelt schrok nog meer.

— Dat is wreed, sprak hij.

— De gewone list. Jan en Antoon Mielen kwamen gisteravond van een feestje. Ze stapten rechts van den weg. De auto kwam en schoot recht op hen af. De chauffeur zal de twee boerenzoons voor kommiezen aangezien hebben en

wilde ze dwingen weg te springen, opdat ze niet goed zouden kunnen mikken. En zoo werd Jan geraakt, en hij moet op den slag dood geweest zijn. De kamion reed snel voort.

— En kennen ze den dader niet?

— Ze hebben Miel Karen aangehouden.

— Alleen Miel Karen? vroeg Pelt, en zijn stem beefde.

— Ja. Hij staat als een onverbeterlijke smokkelaar bekend. Zoo de gendarmen zijn naar zijn huis gegaan, en onderzochten de vrachtauto. Ze moeten teekens van een aanrijding gevonden hebben. Miel beweert, dat hij van heel den nacht niet uit geweest is, maar een gebuur houdt vol, dat hij tusschen drie en vier uur de kamion heeft gehoord. Men verwacht nu het parket.

— En zou Miel alleen geweest zijn?

— Wie zal het zeggen? Hij loochent en dus zal hij nu nog geen medeplichtigen noemen.

Diep bedroefd keerde Pelt naar huis terug.

— Hebt ge nieuws? Ja, slecht nieuws, ik zie het al, zei vrouw Pelt.

Haar man vertelde wat hij gehoord had. Moeder barstte weer in tranen uit.

— O, waar kan Fred dan zijn? riep ze uit.

— Ik denk dat hij gevlucht is...

Er heerschte een treurige stemming in huis. Tegen vier uur schrokken vader, moeder en Liza weer geweldig. Twee gendarmen verschenen.

— Waar is uw zoon Fred? vroeg een van hen.

— We weten het niet, antwoordde Pelt.

— Kom, kom, wees nu toch oprecht. Het is u zeker al bekend, dat Jan Mielen door een smokkelauto doodgereden werd. We kregen dadelijk vermoeden tegen Miel Karen en hielden hem aan, want er waren sporen van een ongeluk aan zijn vrachtauto. Even vóór het ongeluk is die auto over de grens gereden. De kommiezen hebben er op geschoten en we vonden kogels in het achterberd. Het gerecht kwam en we zijn met Miel Karen en de auto naar de plaats van het ongeluk geweest. Miel kon toen niet meer loochenen; hij bekende en zei, dat uw zoon naast hem zat, en zou kunnen getuigen, dat de gebroeders Mielen midden op den steenweg gingen en niet uitwijken voor het getromp, zoodat hij, om hen te mijden, links uitweek, en toch een der mannen raakte.

— Het is waar, dat Fred met Miel Karen aanspande om te smokkelen, sprak vader Pelt. Ik wist er niets van. Mijn dochter heeft het mij verteld. Fred is niet thuis gekomen... Hij moet uit angst gevlucht zijn...

— Onze jongen heeft uit een goed hart gehandeld! snikte de moeder. Als ge hem vindt, moet ge hem dan in de gevangenis steken? vroeg ze angstig.

— We weten niet wat het gerecht zal beslissen.

sen. Nu zou hij als getuige moeten gehoord worden. In elk geval heeft hij toch geen schuld aan den dood van Mielen. Uw zoon had niets over de auto te zeggen.

De gendarmen gingen heen. Dien avond bleven de ouders laat op. Liza lag te bed, maar sliep toch niet. Allen wachtten op Fred. Maar deze kwam niet.

VI.

Fred sliep in de hooimijt tot tegen den avond. Versuft werd hij wakker. Maar dadelijk was hij zich bewust, dat hij voortvluchtig was. Hij verliet de mijt, en trok verder. Hij had honger. Hij volgde den weg langs een vaart, en kwam aan een gehucht. Hij wist niet, dat het Sluiskil heette. Na eenig aarzelen ging Fred een herberg binnen en bestelde er brood en kaas met een glas bier. Dan vertrok hij, weer op goed geluk af. O, hoe sterk verlangde hij naar huis! Maar hij was doodsbenauwd voor de gendarmen en 't gerecht. Hij weende bijwijlen. Het was al donker. Waar zou hij vannacht rusten? Na anderhalf uur wandelen, bereikte hij Sas van Gent, maar hij voelde zich overal even vreemd. Hij dacht aan de onrust van zijn ouders. Wat zou moeder weenen en ook vader bedroefd zijn! Liza kon het vertellen van het smokkelen. Zeker hadden ze al van het onge-

luk gehoord en dan moesten ze wel denken, dat het met Karens vrachtauto was gebeurd.

Fred verliet Sas van Gent, nog steeds langs het kanaal. Hij ontmoette na eenigen tijd Belgische tolbeambten. Hij schrok... Hij kwam dus weer in zijn eigen land. Aan een vrouw vroeg hij waar hij was.

— Ge komt van Sas van Gent en ge gaat naar Zelsate, antwoordde ze.

Fred dankte haar en stapte vlug verder, om aan lastige vragen te ontkomen. Zelsate... Daar had vader tevergeefs werk gezocht...

— Niemand kent er mij, dacht Fred. Ik zal daar een logement zoeken.

Hij voelde geen lust, om nog eens een nacht buiten door te brengen. Een man duidde hem een herberg aan, waar hij slapen kon. Aan de waardin daar maakte hij wijs, dat hij in Holland afgedankt was en naar Gent moest, waar zijn ouders woonden. Lang lag hij wakker in een kleine kamer. Eindelijk sliep hij in. Toen hij 's morgens beneden kwam, gaf de waardin hem zijn ontbijt. Er zaten meer personen, die hier overnacht hadden. Een las, al etend, een dagblad.

— Maar dat wordt toch al te geweldig aan de grens met dat smokkelen, zei hij tot de waardin. Smokkelaars hebben tegen Stekene een boeren zoon dood gereden. Ze meenden, dat hij een douanier was.

Hij vertelde het drama.

— Het slachtoffer heet Ja nMielen, vervolgde hij. Ik meen dat ik met die familie nog zaken heb gedaan.

Fred kreeg een kleur als vuur. Jan Mielen was het geweest... En op slag dood. Hoe vreeselijk!

— En kennen ze de daders? vroeg de waardin.

— Ja... Ze hebben een zekeren Miel Karen aangehouden. Hij loochende eerst, maar de gendarmen zagen op zijn auto kogels, die de douaniers er in geschoten hadden, en ook sporen van de aanrijding. Op de kamion zat ook een jongen. Hij is gevlucht... Toch kan hij er niets aan doen, want hij stuurde niet...

Fred boog het hoofd. Miel was aangehouden en had bekend. En nu zocht men hem. Wat zouden vader en moeder bedroefd zijn!

Fred betaalde en vertrok zoo spoedig mogelijk. Hij ging weer naar Nederland en kwam drie uur later te Terneuzen aan. Hij voelde zich zoo ellendig. Plots besloot hij naar huis terug te keeren. Hij hield het niet meer uit.

Wat later nam hij den trein naar Zelsate. Van hier reed hij naar Moerbeke. Dan ging hij te voet verder. Het werd al donker. Hij vreesde de gendarmen te ontmoeten. Het gerecht kon hem toch straffen voor het smokkelen. Hij verkoos dit boven dat afschuwelijk dwalen als een vagebond.

Eindelijk kwam hij aan de ouderlijke woning. Hij bleef een tijd aarzelend achter een haag staan. Dan trad hij binnen.

— Fred! riepen zijn ouders tegelijk.

Moeder sloeg haar armen om zijn hals. Vader beefde van ontroering.

De jongen kon eerst niet spreken, zoo weende hij. Dan vertelde hij alles.

— Ja, ge wildet ons helpen, maar dat moogt ge niet door verkeerde middelen doen, zei vader. Ge hebt nu ondervonden, waartoe het smokkelen leidt. Gij hebt Goddank geen schuld aan den dood van Mielen... Ik ben tevreden, dat ge terug gekeerd zijt. We zullen nu eerlijk handelen en morgen naar de gendarmen gaan.

Het was een vreeselijke nacht voor Fred. Morgen zou hij wel naar de gevangenis gebracht worden, vreesde hij. Vader deed ook geen oog dicht. Hij was nog bang, dat zijn jongen uit angst weer kon vluchten. Maar Fred bleef woelelen in zijn bed.

Den volgenden morgen gingen Pelt en zijn zoon heen.

— God geve, dat het gerecht barmhartig zij, sprak moeder weenend.

Ook Liza schreide. Fred was zeer beschaamd, toen op het dorp de menschen hem zoo aankeken. De overste der gendarmen zei, dat vader

eerlijk handelde. Maar hij moest Fred naar Gent brengen.

— Het is als getuige, vervolgde hij. Ik weet natuurlijk niet, of ze hem zullen houden.

Vader veegde zijn tranen af. Hij keerde alleen naar huis terug. Moeder was ziek van angst en verdriet.

Een gendarm begaf zich met Fred per trein naar Gent. Op het gerechtshof werd de knaap ondervraagd. Hij vertelde alles oprecht. Neen, die twee mannen stonden niet te midden van de baan, maar op zijde en Miel Karen had opzettelijk in hun richting gestuurd, om hun schrik aan te jagen, opdat ze niet raak zouden kunnen schieten. Miel hield ze voor tolbeambten.

Karen werd gehaald. Hij trachtte Fred tegen te spreken. Eindelijk bekende hij de volle waarheid.

De rechter gaf Fred een strenge vermaning.

— Nu zal ik het hierbij laten, zei hij. Maar moest ge nog eens smokkelen, dan zet ik u vast, verzekerde hij.

Fred mocht alleen naar huis. O, hoe verlicht gevoelde hij zich nu. Zijn ouders en Liza waren dankbaar, dat het zoo afgelopen was.

— Jongen, heb nooit meer geheimen voor uw ouders, zei vader. En blijf op den rechten weg. Het door smokkelen verdiende geld wil ik niet hebben. Zondag leg ik het op de schaal voor de

armen. We zullen bidden, dat God ons voor gebrek bewaart.

Twee weken later kreeg vader werk in een magazijn te Moerbeke. Wat waren allen gelukkig!

Fred zou nooit de harde les vergeten.

Miel Karen werd tot vijf jaar gevangenisstraf veroordeeld. Hij had een eigen huis en land, maar dat alles moest verkocht worden om een boete en schadeloosstelling te betalen. Door het smokkelen was hij doodarm geworden. En dan had hij nog den dood van een braven jonkman op het geweten!

Fred moest bij het proces als getuige optreden, om te vertellen, wat er in dien tragischen nacht gebeurd was. Hij voelde zich zeer beschaamd, toen hij daar voor de rechters stond. De voorzitter gaf hem nog een ernstige vermaning, maar prees hem dan toch, omdat hij de waarheid gesproken had.

Twee weken later had Fred een boodschap te Hulst, waar nichten van moeder woonden. De jongen voelde zich angstig toen hij het oude stadje bereikte. Hij werd er zoo sterk aan het smokkeldrama herinnerd. Hier toch hadden ze de varkens opgeladen.

De nichten spraken er met hem over.

— Jongen toch, blijf op den goeden weg, zeiden ze.

En een der nichten vervolgde:

— We kennen hier den man, die hier de varkens aan Miel Karen leverde. Ge moest eens weten, wat voor een kerel hij is. Een dronkaard, een vechter, een bedrieger, die al tweemaal in het kot heeft gezeten. En met zulk volk zoudt gij aanspannen, die van een brave familie zijn.

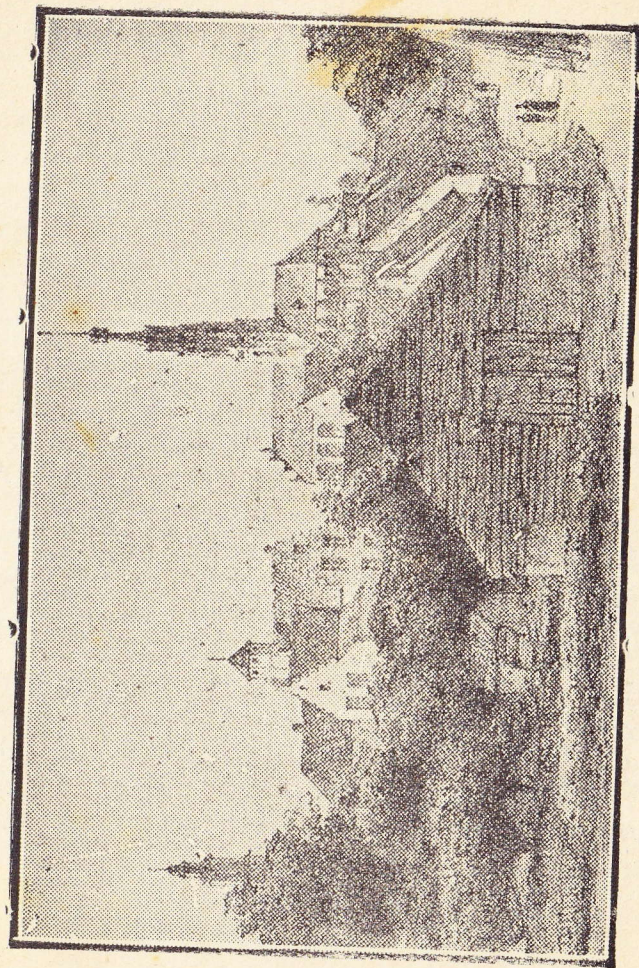
— Ik deed het omdat vader werkloos was, zei Fred, en ik wat wilde verdienen. Maar nu weet ik, dat het verkeerd was. O, ik heb zoo veel verdriet gehad. En nog schieten me de tranen in de oogen, als ik aan Jan Mielen denk. Ik denk veel aan hem... en aan zijn familie. Elken Zondag bid ik op Jans graf. O, was ik maar nooit met Miel Karen meegegaan!

— Doe altijd wat God en uw ouders u voorschrijven, hernam de nicht.

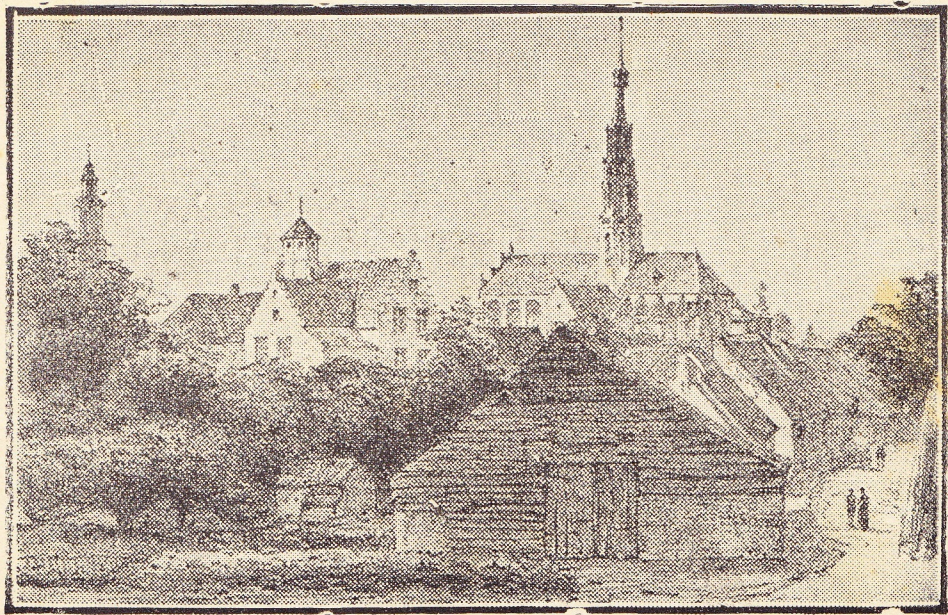
Toen het Lente werd kreeg Fred werk bij een landbouwer. Hij was zeer blij iets te kunnen verdienen voor vader en moeder.

En nu voelde hij nog sterker, hoe eerlijke arbeid voldoennig geeft.

E I N D E.

Gezicht op Hulst.

Gezicht op Hulst.

HULST

Hulst is een oud stadje in Oostelijk Zeeuwsch-Vlaanderen. De hooge toren beheerscht de gansche streek. Hij prijkt op een oude, schoone kerk. Hulst bezit nog verscheidene merkwaardige gebouwen uit het verleden, toen de stad door een haven met de Schelde en de zee verbonden was.

Rond Hulst liggen schilderachtige grachten en hooge wallen, want het is een geduchte vesting geweest, waarom dikwijls gestreden werd.

De stad bezit ook nog poorten.

Rond Hulst strekken zich de wijde, vruchtbare polders uit.

Ook Axel is een oud stadje, dat weleer met de zee in gemeenschap stond, zoodat men er nog een Zeestraat heeft. Nu leeft het vooral van den landbouw.
